

LIVET VED SØEN

AF KATRINE BROCH HANSEN · FOTO: EMMANUEL MUSERUKA
OG HEIDI BREHM

Jorden er rød og knastør. I det fjerne kan man skimte vandspejlet på søen. Det er lørdag, og Businge har fri fra skole. Han er på vej mod søen. På vej mod dagens arbejde. Landsbyen, hvor han bor med sin familie, forsvinder i baggrunden. Bådene i bugten gøres klar til dagens tur på vandet. Alle håber på at vende hjem med en god fangst. Businge har været her mange gange før. Enten for at hente vand eller fange fisk.

Businge er 14 år. Han bor i landsbyen Katanga i det vestligste Uganda. Nogle få kilometer væk fra landsbyen ligger den store sø Lake Albert, som danner grænsen mellem Uganda og Den Demokratiske Republik Congo. Businge bor i landsbyen med sin familie, som består af mor, far og seks søskende. Businge er den næst yngste.

Vi løfter i flok

Businges mor, Kasemira, driver en lille café i landsbyen, hvor hun sælger grød. Caféen er et lille mørkt lokale bygget af træpinde og ler. Der er en dør, men ingen vinduer. Langs væggene står små skæve bænke til caféens gæster. Der er ingen borde, så man må sidde med skålen i hænderne.

Businges far, Beza-Bachwa, ejer en lille kiosk i nabolandsbyen. Disken fylder det meste af det lille rum, og der er ting og dimser overalt. Store bøtter fyldt med tyggegummi står forrest på disken. Reolerne bugner af batterier og lommelygter, og gulvet er dækket

BUSINGE

af sodavand stabledt i stakke. I en snor i loftet hænger krydderiposer sirligt på række.

Familien løfter i flok, og Businge må også hjælpe til. ”Når jeg ikke er i skole, hjælper jeg mine forældre med at passe mine søskende, hente vand fra brønden og fiske efter nilaborrer. På en god dag kan jeg fange ti fisk og sælge dem for 5.000 shilling.” Det svarer til ni danske kroner.

Det er ikke alle dage, fiskene bider på krogen. På de dage henter Businge vand, som han sælger i landsbyen. Vand er en mangelvare i området, og man skal gå langt for at hente det. Derfor kan børn som Businge tjene en smule ved at fragte dunke med vand til landsbyen. Hver dunk vand kan sælges for cirka to danske kroner. De penge, Businge tjener på fisk eller vand, afleverer han til sin mor og far.

Businge kan godt lide matematik. Han kan hurtigt regne summen ud på indkøb, når han besøger sin fars lille kiosk.

Businge nyder frikvarterne. Her er der tid til at spille fodbold med vennerne.

Tilbage i skole

For to år siden måtte Businge droppe ud af skolen. Familien havde ikke råd. I Uganda er det gratis at gå i skole, men man skal selv betale for sin skoleuniform, bøger og gebyr for at komme til eksamen. I den periode tjente han penge til familien ved at sælge de fisk, han fangede i søen. Han solgte også vand i landsbyen.

Businge smiler bredt. Hans familie har nu penge nok til, at han er tilbage i skolen. Sidste år kom han med i et særligt program med klasser for de elever, der har været væk fra skolen. Undervisningen er planlagt, så eleverne kan nå at indhente de tabte skoleår.

Familiens tandbørster sættes fast under husets tag. Her kommer rotterne ikke.

Selvom dagene er lange, er Businge meget glad for at være tilbage i skolen. ”Han smiler mere og er blevet en gladere søn og sjovere bror for sine søskende,” fortæller hans far. Hans forældre er begge meget stolte af, at Businge klarer sig godt i skolen. Han er en af de bedste i sin klasse. Hans mor håber, at Businge kan komme på universitetet, når han bliver ældre.

Det vigtige vand

Selvom Businge er i skole det meste af dagen, skal han hjælpe til hjemme. Han fejer omkring huset og hjælper med at passe sin lillesøster. Men den vigtigste opgave er at hente vand. Der skal bruges meget vand til madlavningen, så Businge må tage turen til den nærmeste brønd både morgen og aften.

Brønden er hjemmelavet. Faktisk er det ikke en rigtig brønd, men bare et stort hul i jorden, hvor vandet kan samle sig. Det er landsbyens beboere, der har gravet hullet. Vandet i bunden af hullet er beskidt og lerfarvet af jorden. Op ad siderne er der formet små trin af de mange børn og voksne, der hver dag henter vand op fra hullet.

Turen til brønden går over flade og tørre marker. Der er næsten tre kilometer. Businge bærer de store, tunge vanddunke hjem på hovedet eller i hænderne. Gåturen frem og tilbage giver ham masser af tid til at tænke. På skolen, på sin familie og på fremtiden. Hjemme i huset er hans mor klar ved bålet. Vandet skal koges, før det kan drikkes.

Businge plejer at fiske med line og krog. Her hjælper han de andre fiskere med at tømme en ruse.

Måske bider fiskene på?

Det er lørdag, og Businge glæder sig til at sejle ud på søen med sine venner. Når de sidder i båden ude på søen, fortæller de historier. Businge elsker roen, hvor han kan forsvinde i sine egne tanker og leve sig ind i vennernes fortællinger. I dag forestiller han sig, at han fanger en kæmpe nilaborre, som hans mor tilbereder til aftensmad. Han kan næsten smage den, mens han sidder der i båden midt på den store spejlblanke sø og lytter til historier.

Se film og billeder
[heleverdeniskole.dk/
businge](https://heleverdeniskole.dk/businge)